

TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN KOPYA ÇEKMEYE İLİŞKİN TUTUM VE GÖRÜŞLERİ

Çetin SEMERCİ

Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Elazığ – TÜRKİYE

Geliş Tarihi: 03.12.2003

Attitudes and Ideas Towards Cheating of Medicine Faculty Students

Summary

Cheating is a serious problem in whole education systems. Cheating is considered a significant problem because of its frequency and because it interferes with learning and evaluation processes. The aim of this paper is to explain "Attitudes and Ideas towards cheating of medicine faculty students". In research, survey method was used. The study population consisted of 147 medicine faculty fifth and sixth classroom students in Fırat University. The study sample consisted of 73 medicine faculty fifth and sixth classroom students in Fırat University. In the findings, it has been seen that students in the medicine faculty cheat.

Key Words: Medicine Faculty, cheating, attitude, exam

Özet

Kopya çekme, eğitim sistemlerinde ciddi bir problemdir. Kopya çekme, sık sık görüldüğünden dolayı dikkate alınması gereken önemli bir problem olup öğrenme ve değerlendirme süreçlerini engellemektedir. Araştırmanın amacı, "Tıp Fakültesi öğrencilerinin kopya çekmeye ilişkin tutum ve görüşlerini" belirlemektir. Araştırmada, survey yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evreni, Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi beşinci ve altıncı sınıftaki 147 öğrencidir. Araştırmanın örneklemini ise, bu öğrenciler içinden seçilen 73 öğrencidir. Bulgularda, Tıp Fakültesi öğrencilerinin kopya çektiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tıp Fakültesi, kopya çekme, tutum, sınav

Giriş

Günümüzde kopya çekme olayı, ilköğretimden üniversiteye kadar uzanan bir eğitim-öğretim problemi haline gelmiştir.

Problem

Bilim ve teknoloji geliştikçe, gelişmiş ülkelere kadar kopya çekme olayının arttığı görülmektedir (1). Kopya çekme günümüzde artık bir akademik sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kopya çekmek veya yapmak, sınavlarda soruları cevaplamak için gizlice bir kaynağa bakmak veya bir kimseye gizlice yardım etmektir (2). Benzer bir anlamda, sınavda veya akademik ödevlerde, kullanım için izin alınmamış kaynakların kullanılması, sınavı veya ödevi başka birisine yaptırma olarak da tanımlanabilir (3).

Türkiye’de kopya çekme ile ilgili, bugüne kadar yapılan araştırmalar çok fazla değildir. Selçuk (4), Külahçı (5), Yeşilyaprak ve Öztürk (6), Dirik (7), Yıldırım (8), Oksal ve Bilgin (9), Tan (3) ve Akdağ

ve Güneş (10)’in araştırmalarına ulaşılabilmektedir. Bu araştırmalarda kopya çekme sebepleri arasında ezber ve soyut anlayışa göre eğitim yapılması, olumsuz öğretmen tutumları, çalışma alışkanlıklarının kazandırılmaması, kişilik bozuklukları, kopyanın alışkanlık hale getirilmiş olması, sınıfların kalabalık olması, uygulamaların yetersiz olması, zayıf alma korkusu, küçük hatalardan puan kırılması gibi durumlar gösterilmiştir.

Kopya çekmenin sebep olduğu birçok zarar bulunmaktadır (5):

1. Kopya çekmek, yapılan sınavların-ölçmelerin geçerliğini düşürdüğü için uygulanan programın hedeflerine ne ölçüde ulaşıldığını ve eksikliklerin belirlenmesini zorlaştırmaktadır.
2. Öğrenci için de öğrenmeyi engelleyen bir durumdur. Bazı insanlar, öğrencilerin kopya çekerken de öğrendiklerini savunmaktadırlar. Bunun ne derece gerçek olduğu tartışılabilir.

Ancak, etik açıdan olaya bakıldığında, getireceği yarardan daha fazlasını götürecektir. Bu nedenle, elde edilecek görünürdeki sözde başarının gerçekte başkalarının hakkını yemek olduğu konusunda öğrencilerle birlikte öğreticilerin de bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

3. Kopyanın neden olabileceği suçluluk duygusu, öğrencilerin ruh sağlığını tehdit edici olabilmektedir.

Bu belirtilen zararlara eklemeler yapılabilir. Örneğin, kopya ile yeterli bilişsel davranışların kazanılmadığı ve az bilgili öğrencilerin üst sınıflara geçtikçe “kartopu etkisi” ne maruz kaldığı görülmektedir. Bir başka deyişle, eksik bilgiler çığ gibi büyümektedir. Eksik bilgili yetişen insanlardan analiz, sentez düzeyinde bilgi üretmeleri, ülke problemlerine çözüm üretmelerinin zor olduğu söylenebilir.

Yabancı ülkelerde de kopya çekildiğine dair bir çok araştırma sorucu vardır. Kuehn, Stanwyck and Holland (11), Aiken (12), Daniel, Blount, Ferrell (13), Blinn (14), Moring (15) ve Lupton, Chapman ve Weiss (16)'in araştırmalarına ulaşılabilmektedir. Bu araştırmalarda gelişmiş ülkelerde de yaygın bir şekilde kopya çekildiği, özellikle ev ödevleri ve projelerde daha çok kopya çekildiği belirtilmektedir. Bu araştırmalarda, kopya çekmenin sebepleri arasında, öğretmenlerin olumsuz tutumları, sınavların ezbere dönük olması, dersi anlayamama, ailenin psikolojik baskısı, yeterli çalışmama ve benzerleri gösterilebilir. Kopya çekmenin sebeplerine bakıldığında, Türkiye’de yapılan araştırmalar ile yabancı ülkelerde yapılan araştırma sonuçları benzerlik göstermektedir.

Görüldüğü gibi kopya çekme, her ülkenin eğitim sisteminin bir sorunu olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın amacı, “Tıp Fakültesi öğrencilerinin kopya çekmeye ilişkin tutum ve görüşlerini” belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara yer verilmiştir:

1. Tıp Fakültesi beşinci ve altıncı sınıf öğrencilerinin kopya çekmeye ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 1. Tutumlardaki Farklılık

Tıp Fakültesi	N	\bar{X}	S	t	p
5. Sınıf	33	181.55	21.95	0.714	0.475
6. Sınıf	40	177.95	20.98		

p>0.05 Sd=71

Araştırmada kullanılan ölçekteki 67 maddenin ortalama, standart sapma ve derecelemedeki yerleri aşağıda verilmiştir.

Tıp Fakültesi öğrencilerinin kopya çekme nedenleri nelerdir?

Materyal ve Metot

Araştırmada, survey yöntemi kullanılmıştır. Yararlanılan tutum ölçeğinin KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) değeri 0.87, Bartlett testi 16059.3 ve Cronbach alpha 0.96 bulunmuştur (17). Geliştirilen ölçekte, 37’si olumlu ve 30’u olumsuz olmak üzere toplam 67 madde yer almıştır. Araştırmada, ölçek derecelemesi şu şekilde yapılmıştır: “Hiç katılmıyorum: 1”, “Çoğunlukla katılmıyorum: 2”, “Kısmen katılıyorum: 3”, “Çoğunlukla katılıyorum: 4” ve “Tamamen katılıyorum: 5”tir. Ölçekte belirlenen olumsuz cümlelerin cevapları “Tamamen katılıyorum: 1” den “Hiç katılmıyorum: 5” e doğru ters yönde yeniden (recode) kodlanmıştır. Ayrıca, uzman görüşüne dayalı olarak hazırlanan 14 seçmeli ve bir açık uçlu sorudan oluşan bir anketten yararlanılmıştır. Bu anket Külahçı’nın (5) kullandığı anket sorularının aynısıdır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Fırat Üniversitesi’ne bağlı Tıp Fakültesi beşinci (77 öğrenci) ve altıncı sınıf (70 öğrenci) öğrencileridir. Araştırmanın örneklemi olarak, ilgili fakültenin beşinci sınıftan 33 ve altıncı sınıftan 40 öğrenci alınmıştır.

Araştırmanın Sınırlılığı

Araştırma, Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi beşinci ve altıncı sınıf öğrencileriyle ve 2003 yılı Ocak ayı ile sınırlıdır.

Bulgular

Aşağıda, araştırmaya ilişkin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Tutulmlara İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Araştırma kapsamında ele alınan Tıp Fakültesi beşinci ve altıncı sınıf öğrencilerinin kopya çekmeye ilişkin tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır (Tablo 1). Öğrenciler genel olarak tutum cümlelerine kısmen katılmışlardır.

Tablo 2. Kopya Çekmeye İlişkin Tutumlar

Maddeler	\bar{X}	S	Derece
1. Ne zaman kopya çeksem içimde bir rahatsızlık hissediyorum.	3.30	1.66	3
2. Bir insan ilkokuldan itibaren kopya çekiyor ise hayatın diğer kesimlerinde de sahtekarlık yapmakta sakınca görmez.	2.41	1.47	2
3. Hangi koşullarda olursa olsun kopya çekilmemelidir.	2.88	1.44	3
4. Kopya çekmek başkasının hakkını yemek demektir.	3.26	1.55	3
5. Bir öğrencinin kopya çekerek başarılı olması ve hatta bir dereceye girmesi diğerlerine haksızlık yapması demektir.	4.01	1.42	4
6. Kopya çeken öğrenciyeye göz yuman gözetmen haksızlığa ortak olmuş olur.	3.75	1.37	4
7. Öğrencinin kopya çekip çekmemesi onun dürüstlüğünden çok içinde bulunduğu şartlara bağlıdır	3.97	1.30	4
8. Kopya çeken öğrenci olgunlaşmamış demektir.	2.29	1.25	2
9. Sınavda birbirinden kopya çekmek bir yardımlaşmadır.	2.45	1.59	2
10. Durum müsait ise kopya çekmemek akılsızlıktır.	2.75	1.67	3
11. Sınavda kopya çekebilen bir öğrenci yaşamının diğer alanlarında da sahtekarlık yapabilir.	2.36	1.43	2
12. Vicdan sahibi bir kimse kopya çekmeyi düşünmez.	2.49	1.44	2
13. Hemen herkes kopya çektiğine göre kopya çekme kötü bir davranış olarak düşünülemez.	1.99	1.33	2
14. Kopya çeken öğrenci dürüst değildir.	1.89	1.37	2
15. Kendine saygısı olan bir kimse kopya çekemez.	2.38	1.57	2
16. Fırsat varken kopya çekmemek akılsızlıktır.	2.96	1.62	3
17. Kopya çekmek nedeni ne olursa olsun bir çeşit hırsızlıktır.	3.11	1.64	3
18. Sınav sonucu ne olursa olsun kopya çekilmemelidir.	2.75	1.46	3
19. Eğer dönem kaybetme önlenilecek ise kopya çekme mazur görülebilir.	3.44	1.40	4
20. Yakalanılmadığı sürece kopya çekmenin sakıncalı bir tarafı yoktur.	2.16	1.14	2
21. Kopya çekmek cesaret istediği için çekebilen takdir edilmelidir.	1.93	1.46	2
22. Eğer gözcü fırsat veriyor ise kopya çekmemek akılsızlıktır.	2.78	1.65	3
23. Kopya ile sağlanan başarı sadece bir aldatmacadır.	3.81	1.50	4
24. Kopya çekenler inançsız kişilerdir.	1.63	1.12	1
25. Kopya çekerek başarılı olan gerçekte kendisini aldatmaktadır.	3.70	1.56	4
26. Kopya çekmeyenler onurlu kişilerdir.	2.71	1.62	3
27. Dönem kaybetme pahasına da olsa kopya çekmek doğru değildir.	2.37	1.40	2
28. Kopya ile de olsa önemli olan sonuç almaktır.	2.71	1.45	3
29. Yakalanmadığı sürece kopya çekme yanlış bir davranış olarak düşünülmemelidir.	1.85	1.41	2
30. Fırsat varken kopya çekmeyenleri anlamak güçtür.	2.54	1.66	2
31. Kopya çekene göz yuman gözetmen yardımsever birisidir.	2.62	1.51	3
32. Kendisine saygısı olan bir insan kopya çekmez.	2.58	1.55	2
33. Kopya çekmek bir sahtekarlıktır.	2.77	1.50	3
34. Kopyanın vicdan ile ilişkisi yoktur, eğitim sistemi bu şartlara zorlar.	3.85	1.31	4
35. Kopya çekmek günahtır.	2.80	1.69	3
36. Ben gözcü olsaydım, kopya çekilmesine müsaade ederdim.	2.70	1.25	3
37. Arkadaşım bile olsa kopya çekerken görsem müdahale ederim.	2.19	1.21	2
38. Hakkım olmayanı almak istemediğim için kopya çekmem.	2.95	1.54	3
39. Haksızlığa uğrayan bir öğrencinin kopya çekmeye yönelmesi doğaldır.	3.33	1.66	3
40. Öğrenci sürekli başarısız oluyor ise kopya çekmesi hoş karşılanmalıdır.	2.25	1.48	2
41. Kopya çeken arkadaşlarımı dürüst bulmam.	2.56	1.51	2
42. Kopya hazırlamak bir ön hazırlık olduğu için yararlı tarafı da vardır.	3.01	1.52	3
43. Kopya çeken arkadaşlarım sonuçta ceza almadığı için, kopya çekmede bir sakınca görmüyorum.	2.59	1.51	2
44. Kopya çeken arkadaşlarıma güvenmem.	2.32	1.54	2
45. Bir toplumda sahtekarlık artmış ise kopya üzerinde durulacak bir konu değildir.	2.86	1.65	3
46. Kopya çekebilmek övünülecek bir davranıştır.	1.62	1.19	1
47. İlkokuldan itibaren kopya çekmeyi öğrenen insana daha sonraları sahtekarlık yapmak kolay gelir.	2.42	1.48	2
48. Bir insan hangi koşullarda olursa olsun kopya çekmemelidir.	2.56	1.32	2
49. Eğer gözcü olsaydım, tanıdıklarına kopya vermekte/göz yummakta bir sakınca görmezdim	2.30	1.33	2
50. Kopya çekmek ile başkalarının hakkını yemiş oluruz.	3.16	1.63	3
51. Kopya çekene göz yumarak yardımcı olunmalıdır.	2.03	1.18	2
52. Kopya çekmek isteyen arkadaşına yardım edilmelidir.	2.18	1.12	2
53. Kopya çekmeyi davranış haline dönüştüren bir kişi potansiyel dolandırıcıdır.	2.16	1.39	2
54. Sınavlarda yardımlaşma arkadaşlıkları pekiştirdiği için yararlı bile sayılabilir.	2.25	1.60	2
55. Kopya çekmeyi seviyorum.	1.77	1.20	1
56. Kendisine güvenen bir kimse kopya çekmez.	3.45	1.70	4
57. Kopya çekme heyecan dolu bir maceradır.	3.11	1.59	3

Tablo 2'nin devamı

Maddeler	\bar{X}	S	Derece
58. Sorumluluk duygusuna sahip bir kimse kopya çekmez.	3.07	1.60	3
59. Sınavda benden yardım istenirse kopya vermekte bir sakınca görmem.	3.66	1.12	4
60. Herkes kopya çekerse, ben de çekerim.	3.33	1.40	3
61. Sıraya, duvara, kalorifer peteğine ve silgiye kopya yazmak milli servete zarar vereceğinden kopya çekmem.	2.42	1.19	2
62. Hatırlatma amacıyla kopya kodlamasında sakınca yoktur.	2.88	1.53	3
63. Kopya çekmek haramdır.	2.87	1.79	3
64. Kopya çeken öğrenciler cezalandırılmalıdır.	2.58	1.42	2
65. Kopya çeken öğrenciyi affetmek kopyaya teşvik etmek anlamına gelir.	2.70	1.53	3
66. Kopya çekmek bir duyuşsal davranış bozukluğudur.	1.80	1.21	1
67. Kopya çekmemek bir aile terbiyesidir.	1.85	1.25	2

KMO= 0.87, Bartlett testi= 16059.3, Cronbach Alpha= 0.96

Tablo 2'de dereceleme yorumları şu ölçülere göre yapılabilir: "Hiç katılmıyorum: 1.00-1.80", "Çoğunlukla katılmıyorum: 1.81-2.60", "Kısmen katılıyorum: 2.61-3.40", "Çoğunlukla katılıyorum: 3.41-4.20" ve "Tamamen katılıyorum: 4.21-5.00"dir. Tabloda 5 ölçüsü bulunmamaktadır. 1 ve 2 toplam 33 adet, 3 ve 4 toplam 34 adet ölçü bulunmuştur. Araştırmada, kopya çekme ölçeğiyle elde edilen bulgulardan bazıları şunlardır: "Kopya çekebilmenin önünelecek bir davranış olmadığı ($\bar{X}=1.62$)", "Kopya çekmenin kısmen haram ($\bar{X}=2.87$) ve günah ($\bar{X}=2.80$) olduğu", "Kendine güvensiz kişilerin kopya çektiği ($\bar{X}=3.45$)", "Kopya çekmenin kısmen sahtekarlık olduğu ($\bar{X}=2.77$)", "Kopyanın çoğunlukla vicdanla ilişkisi olmadığı, eğitim sisteminin buna zorladığı ($\bar{X}=3.85$)", "Kopya çeken öğrencinin dürüst olabileceği ($\bar{X}=1.89$)", ve "Tıp Fakültesi öğrencilerinin kopya çektiklerinde, kısmen de olsa içlerinde bir rahatsızlık duydukları ($\bar{X}=3.30$)", söylenebilir.

Kopya Çekmenin Nedenlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Öğrenci ile ilgili olarak kopya çekmeyi etkileyen en önemli faktör "bireyin kendini gerçekleştirmekten çok nota önem verilmesidir (%52.1) (Tablo 3).

Tablo 3. Öğrenci Açısından Kopya Çekmeyi Etkileyen Faktörler

	sayı	%
Çalışmanın sevilmemesi	12	16.4
Sistemli çalışma alışkanlığının kazanılmaması	5	6.8
Çalışma ortamının iyi olmaması, yeterince çalışılmaması	14	19.2
Bireyin kendini gerçekleştirmekten çok nota önem verilmesi	38	52.1
Diğer arkadaşların etkisi altında kalınması	4	5.5
Toplam	73	100.0

Tablo 4'te beşinci sınıf ve altıncı sınıf öğrencileri, hem ara sınavlarda hem de final sınavlarında (%45.2) kopya çekildiğini vurgulamış olup bu düşüncelerle ilgili aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 4. En Çok Hangi Sınavlarda Kopya Çekildiğine İlişkin Düşünceler

	5.sın.sayı	%	6.sın.sayı	%	Top. sayı	%
Ara sınavlarda	7	21.2	3	7.5	10	13.7
Final sınavlarında	8	24.2	11	27.5	19	26.0
Her ikisinde de	12	36.4	21	52.5	33	45.2
Hiçbirinde kopya çekilmiyor	6	18.2	5	12.5	11	15.1
Toplam	33	100.0	40	100.0	73	100.0

p>0.05 $X^2=3.99$ Sd=3

Diğer taraftan bir başka soruda, sınav türlerine bakıldığında çoktan seçmeli sınavlarda (%72.6) daha çok kopya çekildiği söylenebilir (Tablo 5).

Tablo 5. Sınav Türlerine Göre kopya Çekme

	sayı	%
Klasik, uzun cevaplı sınavlarda	7	9.6
Çoktan seçmeli testlerde	53	72.6
Ders dışında yapılan projelerde	1	1.4
Hepsinde	9	12.3
Hiçbirinde	3	4.1
Toplam	73	100.0

Tablo 6'da, kopya çekerken "Yakınındaki ile konuşulduğu (%41.1) ve "Başkalarının kağıdına bakıldığı (%38.4) görülmektedir.

Tablo 6. Kopya Çekmede En Çok Başvurulan Yola İlişkin Düşünceler

	sayı	%
Başkasının kağıdına bakmak	28	38.4
Yakınındaki ile konuşmak	30	41.1
Kopyalık hazırlamak	5	6.8
Duvarlara veya sıra üzerine yazmak	6	8.2
Başka	4	5.5
Toplam	73	100.0

Tablo 7'de "Ezberi teşvik eden öğretim yöntemleri yerine öğrenmeyi sağlayan yöntemlerin kullanılmasının (%74.0)" kopyayı daha çok önleyeceği vurgulanmaktadır.

Tablo 7. Kopyayı Önleme Yolları

	sayı	%
Öğretim elemanlarının öğrencilere karşı dostça yaklaşması ve onlara yakın olması	7	9.6
Öğretim elemanının puanlamada dürüst olduğuna güvenilmesi	6	8.2
Öğrencilerin ahlaki duygularına hitap edilmesi kopyanın kötülüğünün açıklanması	4	5.5
Öğrencilerin birbirlerini kontrol etmeleri ve kopya çeken haber vermeleri gerektiğini kabul etmeleri	2	2.7
Ezberi teşvik eden öğretim yöntemleri yerine öğrenmeyi sağlayan yöntemlerin kullanılması	54	74.0
Toplam	73	100.0

Tablo 8'de "Görevlilerin titiz davranması (%47.9)" sınav yapma ile ilgili kopyayı daha çok önleyeceği vurgulanmaktadır.

Tablo 11. Öğrencilerin Sınıf Arkadaşlarının Kopya Çekmeye İlişkin Düşünceleri

	5.sın.sayı	%	6.sın.sayı	%	Top.sayı	%
Hiç kimse kopya çekmiyor	5	15.6	6	15.8	11	15.7
Öğrencilerin yarısı kopya çekiyor	16	50.0	6	15.8	22	31.4
Çoğunluk kopya çekiyor	9	28.1	8	21.1	17	24.3
Hemen herkes kopya çekiyor	2	6.3	18	47.3	20	28.6
Toplam	32	100.0	38	100.0	70	100.0

P<0.05 X²=17.11 Sd=3

Tablo 8. Sınav Yapma İle İlgili Kopyayı Önleme Yolları

	sayı	%
Sınavlarda iki veya daha fazla soru formu hazırlanması	13	17.8
Öğrencilerin yerlerinin öğretim elemanı tarafından belirlenmesi	8	11.0
Sınavdan önce sınıflara öğrenci sokulmaması	6	8.2
Öğrencilerin aralıklı oturtulması	11	15.1
Görevlilerin titiz davranması	35	47.9
Toplam	73	100.0

Tablo 9'da, "Kopya çekerken yakalanan öğrenci o sınavdan bütünlemeye kalmalıdır (%60.3)" görüşü daha yoğunluktadır.

Tablo 9. Kopya Çekerken Yakalanan Öğrenciye Verilecek Cezalar

	sayı	%
Kopya çekerken yakalanan öğrenci o sınavdan bütünlemeye kalmalıdır.	44	60.3
Kopya çekerken yakalanan öğrenci o dersten tekrara kalmalıdır.	7	9.6
Kopya çekerken yakalanan öğrenciye uzaklaştırma cezası verilmelidir.	2	2.7
Kopya çekerken yakalanan öğrencinin üniversite ile ilişkisi kesilmelidir.	20	27.4
Toplam	73	100.0

Tablo 10'da, öğrencilerin kendilerini derslerde "orta düzeyde başarılı (%68.5)" görmektedirler.

Tablo 10. Öğrencilerin Derslerdeki Başarılarına İlişkin Algıları

	sayı	%
Çok başarılı	14	19.2
Orta düzeyde başarılı	50	68.5
Yeterince başarılı değil	9	12.3
Toplam	73	100.0

Beşinci sınıftaki öğrenciler "sınıf arkadaşlarının yarısının kopya çektiğini (%50.0) vurgularken, altıncı sınıf öğrenciler "sınıftaki arkadaşlarının hemen herkesin kopya çektiğini (%47.3)" belirtmişlerdir(Tablo 11). Beşinci sınıf ve altıncı sınıf öğrencilerinin bu konuda istatistiksel olarak aralarında anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Tablo 12’de öğrencilerinin nadiren de olsa kopya çektiklerini belirtmeleri (%57.5) ilgi çekici bir sonuçtur.

Tablo 12. Öğrencilerin Kendilerinin Kopya Çekmeye İlişkin Düşünceleri

	sayı	%
Hiç kopya çekmedim	12	16.4
Nadiren kopya çekerim	42	57.5
Ara sıra kopya çekerim	15	20.5
Her zaman kopya çekerim	4	5.6
Toplam	73	100.0

Tablo 13. Kopya Çekme Sebepleri

	5.sin.sayı	%	6.sin.sayı	%	Top.sayı	%
İlk sınavda alınan puanı yükseltmek için	3	9.1	1	2.5	4	5.5
Yüksek puan almak için	3	9.1	6	15.0	9	12.3
Zayıf almaktan korkulduğu için	14	42.4	5	12.5	19	26.0
Yıl kaybetmemek için	9	27.3	16	40.0	25	34.3
Hepsi	4	12.1	12	30.0	16	21.9
Toplam	33	100.0	40	100.0	73	100.0

P<0.05 X²=17.11 Sd=3

Tablo 14. Öğrenciyi Kopyaya Yönlendiren En Önemli Faktörle İlgili Görüşler

	sayı	%
Arkadaş baskısı	5	6.8
Kopya çekmeyenler ile alay edilmesi	4	5.5
Kopya çeken diğer öğrenci ile rekabet etmek zorunda kalınması	17	23.3
Kopya çekerek kendisinin de kopya çekebileceğini ispat etmek arzusu	0	0.0
Güvensizlik, kopya olmadan yapamayacağı korkusu	47	64.4
Toplam	73	100.0

Derslerle ilgili olarak kopyaya yönlendirici en önemli faktörün “Ezberle önem verilmesi, öğrenmenin teşvik edilmemesi (%65.8)” gösterilmektedir (Tablo 15).

Tablo 15. Derslerle İlgili Olarak Kopyaya Yönlendirici En Önemli Faktörle İlgili Görüşler

	sayı	%
Öğrenilen içeriğin (konuların) maddeler halinde olması	2	2.7
Ezberle önem verilmesi, öğrenmenin teşvik edilmemesi	48	65.8
Öğrenilenlerin gerekli olduğuna, işe yarayacağına inanılmaması	15	20.5
Yazılı materyallerin (ders notu, kitap) dilinin ağır ve anlaşılmasının zor olması	3	4.2
Dersin çok zor olması	5	6.8
Toplam	73	100.0

Değerlendirme ile ilgili olarak kopyaya yönlendirici en önemli faktörlerin “Cevapların maddeler halinde istenmesi (%39.8)” ve “Küçük

Beşinci sınıf öğrencilerinin kopya çekme sebebi “Zayıf almaktan korktukları için (%42.4)” iken altıncı sınıf öğrencilerinin “Yıl kaybetmemek için (%40.0)” dir. Aralarında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (Tablo 13).

Öğrencileri kopya çekmeye yönlendiren en önemli faktör olarak “Güvensizlik, kopya olmadan yapamayacağı korkusu (%64.4)” görülmektedir (Tablo 14).

hatalardan dolayı tüm puanı kaybetme korkusu (%34.2)” görülmektedir (Tablo 16).

Tablo 16. Değerlendirme İle İlişkili Olarak Kopyaya Yönlendirici En Önemli Faktörle İlgili Görüşler

	sayı	%
Küçük hatalardan dolayı tüm puanı kaybetme korkusu	25	34.2
Öğretim elemanının notunun kıt olduğu düşüncesi	13	17.8
Soruların her yıl arka arkaya aynen sorulması	3	4.1
Cevapların maddeler halinde istenmesi	29	39.8
Kitapta veya derste çözülen problemlerin sınavda aynen sorulması	3	4.1
Toplam	73	100.0

Açık uçlu olarak, “Başka fikirleriniz varsa lütfen yazınız” maddesine öğrenciler, öğretim üyelerinin kötü niyetli olmadıkları sürece ve gerekli bilgiyi istediği sürece kopya çekmeye gerek duyulmayacağını vurgulamaktadırlar.

Tartışma

Kopya çekme, her ülkenin eğitim sisteminin bir sorunudur. Kopya çekmek, sınavlarda soruları cevaplamak için gizlice bir kaynağa bakmak veya bir kimseye gizlice yardım etmektir.

Öğretmen yetiştiren bir kurum ne kadar önemliyse tıp fakülteleri de onun kadar belki de daha fazla önemlidir. Toplumlardaki sağlık ve eğitim sorunlarını kopya çekerek yetişen kişilerin ne derece çözebileceği yorumu okuyuculara bırakılmıştır.

Kopya çekme sorunu ile ilgili olarak Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde yapılan araştırma sonuçları, öğretmen yetiştiren kurumlarda yapılan araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Buradan hareketle, kopya çekme sorununun sadece öğretmen yetiştiren kurumlarda değil tıp fakültelerinde de yaygın olduğu izlenimlerimizi teyit etmektedir.

Araştırmada, kopya çekme ölçeğiyle elde edilen sonuçların bazıları şunlardır:

1. Kopya çekebilmenin övünülecek bir davranış olmadığı,
2. Kopya çekmenin bir aile terbiyesi olduğu,
3. Kopya çekmenin kısmen haram ve günah olduğu,
4. Kendine güvensiz kişilerin kopya çektiği (Bu sonucu, Tablo 14'teki bulgu desteklemektedir),
5. Kopya çekmenin kısmen sahtekarlık olduğu,
6. Kopyanın çoğunlukla vicdanla ilişkisi olmadığı, eğitim sisteminin buna zorladığı,
7. Kopya çeken öğrencinin dürüst olabileceği,
8. Tıp Fakültesi öğrencilerinin kopya çektiklerinde, kısmen de olsa içlerinde bir rahatsızlık duydukları, söylenebilir.

Diğer taraftan, anket bulgularından ortaya çıkan sonuçlardan bazıları da şunlardır:

1. Bireyin kendini gerçekleştirmekten çok nota önem verildiği,
2. Ara ve genel sınavlarda kopya çekildiği,
3. Daha çok çoktan seçmeli sınavlarda kopya çekildiği,
4. Tıp Fakültesi öğrencilerinin, daha çok "Yakınındaki ile konuşmak" ve "Başkasının kağıdına bakmak" suretiyle kopya çektikleri,

Kaynaklar

1. Bekaroğlu, Ö. Dünyada ve Türkiye'de bilimsel sahtekarlık, Tüba Bülteni, Günce 2002; (22): 12-13.
2. TDK. Türkçe Sözlük, İstanbul: Milliyet Yayınları, 1992.
3. Tan, Ş. Sınavlarda kopya çekmeyi önlemeye yönelik önlemler. Eğitim ve Bilim 2001; 26 (126): 32-40.
4. Selçuk, Z. Bir eğitim ve rehberlik sorunu: okullarda kopya çekme. Eğitim Yönetimi 1995; 1 (3): 397-418.
5. Külahçı, Ş. Öğretmen Yetiştirmede Kopya Çekme Sorunu (Fırat Üniversitesi Örneği). II. Ulusal Eğitim

5. Kopya çekmenin "Ezberi teşvik eden öğretim yöntemleri yerine öğrenmeyi sağlayan yöntemlerin kullanılmasıyla" önlenebileceği,
6. Sınavlarda "Görevlilerin titiz davranarak" kopyayı önleyebilecekleri,
7. Kopya çekerken yakalanan öğrencilerin o sınavdan doğrudan bütünlüme bırakılabileceği,
8. Araştırmaya katılan öğrencilerin kendilerini "Orta düzeyde başarılı" buldukları,
9. Beşinci sınıf öğrencileri "Sınıfta öğrencilerin yarısı kopya çekiyor" derken, altıncı sınıf öğrencileri "Hemen herkesin kopya çektiğini" vurguladıkları,
10. Öğrencilerin "Nadiren kopya çektikleri",
11. Beşinci sınıf öğrencileri "Zayıf almaktan korktukları için kopya çekerken", altıncı sınıf öğrencileri "Yıl kaybetmemek için kopya çektikleri",
12. Öğrencilerde "Güvensizlik, kopya olmadan yapılamayacağı korkusunun" kopya çekmeye yönlendirdiği,
13. Kopyaya yönlendiren diğer faktörler de "Ezberle önem verilmesi, öğrenmenin teşvik edilmemesi", "Cevapların maddeler halinde istenmesi" ve "Küçük hatalardan dolayı tüm puanı kaybetme korkusu" dur.

Öyleyse, bu sonuçlardan hareketle, eğitim sistemimizi, bilişsel alanın en alt basamağını teşkil eden ve sadece ezberi gerektiren bilgi basamağından kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme basamaklarına doğru kaydırmanın yolları aranmalıdır. Öğrencilerin kopya çekmeleri ve bunu inkar etmemeleri, derslerde halen not yazdıran ve sınavda kelime kelime isteyen öğretim üyelerinin var olduğunu düşündürmektedir. Bu durumda, ilgili öğretim üyelerinin geleneksel öğretim anlayışından vazgeçirilmeye çalışılmalıdır.

Sempozyumu (18-20 Eylül 1996), İstanbul: Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, 1996.

6. Yeşilyaprak, B. ve Öztürk, B. Üniversite öğrencilerinin kopya çekme olayına ilişkin eğilimleri ve görüşleri, 1996.
7. Dirik, M. Z. "Türk Eğitim Sisteminde Sınavlarda Kopya Çekme Sorunu-2". Türkiye, Türk Cumhuriyetleri ve Asya Pasifik Ülkeler Uluslar arası Eğitim Sempozyumu (24-26 Eylül 1997), Milli Eğitim Bakanlığı, Fırat Üniversitesi ve UNESCO Türkiye Milli Komisyonu İşbirliği, Elazığ, 1997.

8. Yıldırım, K. Eğitimde Kopya Çekme Problemi. II. Ulusal Eğitim Sempozyumu (18-20 Eylül 1996), İstanbul: Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, 1998.
9. Oksal, B. ve Bilgin, A. Üniversitede kopya sorunu, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 1999; XII (1): 85-90.
10. Akdağ, M. ve Güneş, H. (2002). Kopya çekme davranışları ve kopya çekmeye ilişkin tutumlar. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi 2002; 8 (31): 330-343.
11. Kuehn, P.; Stanwyck, D. J. and Holland, C. L. Attitudes towards "cheating" behaviors in the ESL classroom, TESOL Quarterly 1990; 24(2): 313-17.
12. Aiken, L. R. Detecting, understanding, and controlling for cheating on tests. *Research in Higher Education* 1991; 32 (6): 725-735.
13. Daniel, L.G.; Blount, K.D. and Ferrell, C.M. Academic misconduct among teacher education students: a descriptive-correlational study. *Research in Higher Education* 1995; 32 (6): 703-723.
14. Blinn, L. V. Coping with cheating, *Journal of College Teaching* 1993-1994; 23 (3): 173-174.
15. Moring, M. Everbody's doing it. *Campus Life* 1999; 58 (4): 34-39.
16. Lupton, R.A.; K.J. Chapman and J.E. Weiss. A cross-national exploration of business students' attitudes, perceptions, and tendencies toward academic dishonesty. *Journal of Education for Business* 2000; 75 (4): 231-235.
17. Semerci, Ç. Kopya çekmeye ilişkin tutum ölçeği, Fırat üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2003; 13 (1): 227-234.